

ДОВІДНИК *вільно* *конвертованих* ВАЛЮТ

КНІВ,
"МИСТЕЦТВО",
1994

У 1992 році незалежна Україна стала членом Міжнародного Валютного Фонду (МВФ). Створення його в 1944 році як спеціалізованої установи ООН сприяло розвитку міжнародної торгівлі та валютного співробітництва шляхом регулювання валютних курсів і контролю за їх виконанням. Окрім того, на цю міжнародну валютно-фінансову організацію покладені обов'язки нагляду за багатосторонньою системою оплат, ліквідацією валютних обмежень, а також надання своїм членам кредитних ресурсів під час валютних труднощів, пов'язаних з нерівновагою платіжних балансів. МВФ визначає і статус валют — конвертовані. Конвертованими називаються обігові валюти, грошові одиниці країн, які ліквідували валютні обмеження і таким чином зробили можливим їх обмін на всі інші грошові одиниці. Україна прийняла на себе всі зобов'язання, які обумовлені статусом МВФ. На території нашої держави дозволяється вільне використання валют іноземних країн.

Довідник містить інформацію про валюти 14 держав, грошові одиниці яких вільно приймаються як банками, так і іншими організаціями у вигляді платежів за товари та послуги.

Дані про валюти наведені в такому порядку:

1. Сполучені Штати

Америки	— долари США	— код 001
2. Великобританія	— англійські фунти стерлінгів	— код 003
3. Голландія	— голландські гульдени	— код 005
4. Швейцарія	— швейцарські франки	— код 006
5. Швеція	— шведські крони	— код 007
6. Італія	— італійські ліри	— код 008
7. Франція	— французькі франки	— код 009
8. Данія	— датські крони	— код 018
9. Канада	— канадські долари	— код 022
10. Австрія	— австрійські шилінги	— код 027
11. Австралія	— австралійські долари	— код 035
12. Бельгія	— бельгійські франки	— код 040
13. Німеччина	— німецькі марки	— код 048
14. Іспанія	— іспанські песети	— код 051

”Довідник вільно конвертованої валюти” є першим подібним виданням в Україні.

ДОЛАРИ США

Грошова одиниця — долар США
1 долар США = 100 центам

1
долар

Превалюючий колір: зелений, сірий, чорний.
Засоби захисту: кольорові волокна, магнітна фарба чорного кольору.
Лицьовий бік: портрет президента Вашингтона.
Зворотний бік: позначення вартості прописом, зображення піраміди та герба США.
Розмір: 156 × 66 мм.

2
долари

Превалюючий колір: зелений, сірий, чорний.
Засоби захисту: кольорові волокна, магнітна фарба чорного кольору.
Лицьовий бік: портрет президента Джефферсона.
Зворотний бік: сцена проголошення незалежності США в 1776 році.
Розмір: 156 × 66 мм.

5
доларів

Превалюючий колір: зелений, сірий, чорний.
Засоби захисту: кольорові волокна, магнітна фарба чорного кольору.
Лицьовий бік: портрет президента Лінкольна.
Зворотний бік: меморіал, присвячений Лінкольну.
Розмір: 156 × 66 мм.
Зустрічаються підробки.

10
доларів

Превалюючий колір: зелений, сірий, чорний.
Засоби захисту: кольорові волокна, магнітна фарба чорного кольору.
Лицьовий бік: портрет президента Гамільтона.
Зворотний бік: будинок Державної скарбниці США.
Розмір: 156 × 66 мм.
Зустрічаються підробки.

20
доларів

Превалюючий колір: зелений, сірий, чорний.
Засоби захисту: кольорові волокна, магнітна фарба чорного кольору.
Лицьовий бік: портрет президента Джексона.
Зворотний бік: будинок Білого дому.
Розмір: 156 × 66 мм.
Зустрічаються підробки.

**50
доларів**

Превалюючий колір: зелений, сірий, чорний.
Засоби захисту: кольорові волокна, магнітна фарба чорного кольору.
Лицьовий бік: портрет президента Гранта.
Зворотний бік: будинок Капітолію.
Розмір: 156 × 66 мм.
Зустрічаються підробки.

6

**100
доларів**

Превалюючий колір: зелений, сірий, чорний.
Засоби захисту: кольорові волокна, магнітна фарба чорного кольору.
Лицьовий бік: портрет президента Франкліна.
Зворотний бік: будинок Палацу Незалежності.
Розмір: 156 × 66 мм.
Зустрічаються підробки.

ФУНТИ СТЕРЛІНГІВ АНГЛІЇ

Грошова одиниця — англійський фунт стерлінгів
1 фунт стерлінгів = 100 пенсам

7

**5 фунтів
стерлінгів**

Превалюючий колір: блакитний.
Засоби захисту: водний знак — портрет герцога Веллінгтона, нитка.
Лицьовий бік: портрет королеви Єлизавети II.
Зворотний бік: портрет герцога Веллінгтона.
Розмір: 145 × 78 мм.
Зустрічаються підробки.

5 фунтів стерлінгів

Випуск: 1990 р.

Превалюючий колір: рожевий.

Засоби захисту: водяний знак — портрет королеви Єли-

завети II, пунктирна нитка.

Лицьовий бік: портрет королеви Єлизавети II.

Зворотний бік: портрет Дж. Стефенсона.

Розмір: 135 × 70 мм.

10 фунтів стерлінгів

Превалюючий колір: коричневий.

Засоби захисту: водяний знак — портрет сестри-жаліб-

ниці міс Флоренс Найтінгейл, нитка.

Лицьовий бік: портрет королеви Єлизавети II.

Зворотний бік: портрет міс Найтінгейл, зображення від-

відін шпиталю міс Найтінгейл.

Розмір: 151 × 84, 9 мм.

20 фунтів стерлінгів

Превалюючий колір: фіолетовий.

Засоби захисту: водяний знак — портрет королеви Єли-

завети II, нитка.

Лицьовий бік: портрет королеви Єлизавети II.

Зворотний бік: пам'ятник У. Шекспіру.

Розмір: 160 × 90 мм.

Зустрічаються підробки.

20 фунтів стерлінгів

Превалюючий колір: фіолетовий.

Засоби захисту: водяний знак — портрет королеви Єли-

завети II, нитка.

Лицьовий бік: портрет королеви Єлизавети II.

Зворотний бік: портрет М. Фарадея.

Розмір: 150 × 80 мм.

Превалюючий колір: коричневий, оливковий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет королеви Єлизавети II, нитка.
Лицьовий бік: портрет королеви Єлизавети II.
Зворотний бік: портрет архітектора К. Рена.
Розмір: 169 × 95 мм.
Зустрічаються підробки.

50 фунтів
стерлінгів

10

ГУЛЬДЕНИ ГОЛЛАНДІЇ

Грошова одиниця — голландський гульден
1 голландський гульден = 100 центам

11

5
гульденів

Випуск: 1966 р.
Превалюючий колір: темно-зелений.
Засоби захисту: водяний знак — чорильниця, гусяче перо, сувій паперу, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: портрет поета Йосфа Вонделя.
Зворотний бік: стилізоване зображення театру в Амстердамі.
Розмір: 136 × 76 мм.

Випуск: 1973 р.

Превалюючий колір: зелений.

Засоби захисту: водяний знак — чорнильниця, гусяче перо, сувій паперу, суміщений малюнок, кодівий малюнок.

Лицьовий бік: портрет поета Йосста Вондгеля.

Зворотний бік: стилізоване зображення театру в Амстердамі.

Розмір: 136 × 76 мм.

Превалюючий колір: синій, фіолетовий.

Засоби захисту: водяний знак — ріг достатку, суміщений ультрафіолетовому промінні.

Лицьовий бік: портрет художника Франка Гальса.

Зворотний бік: геометрична фігура.

Розмір: 142 × 76 мм.

Випуск: 1971 р. Превалюючий колір: темно-червоний, оранжевий, фіолетовий.

Засоби захисту: водяний знак — хвильистий орнамент у прямокутнику, суміщений малюнок, кодівий малюнок, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.

Лицьовий бік: портрет композитора і органіста Свелінга Яна Пітерса.

Зворотний бік: тонкі хвильисті візерунки.

Розмір: 148 × 76 мм.

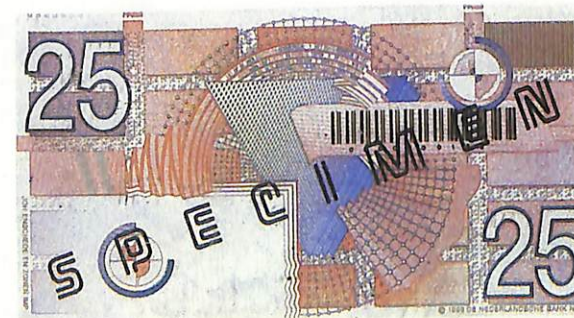

Випуск: 1989 р. Превалюючий колір: рожевий.

Засоби захисту: водяний знак, суміщений малюнок, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.

Лицьовий бік: число "25", геометричні фігури.

Зворотний бік: складна геометрична композиція.

100 гульденів

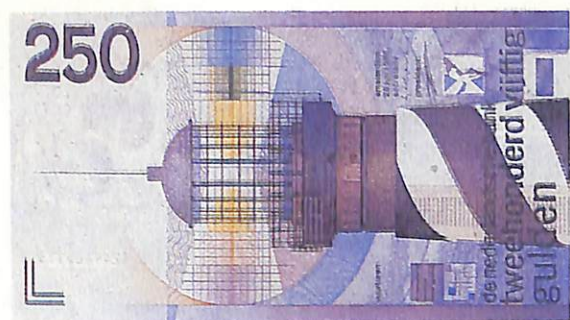
Превалюючий колір: коричневий.
Засоби захисту: водяний знак — зображення птаха, суміщений малюнок, кодівий малюнок, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: птах бекас.
Зворотний бік: голова бекаса.
Розмір: 154 × 76 мм.
Зустрічаються підробки.

Превалюючий колір: жовтий, оранжевий.
Засоби захисту: водяний знак — бджола, суміщений малюнок, кодівий малюнок, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: соняшник з бджолою.
Зворотний бік: соняшникове поле, карта.
Розмір: 148 × 76 мм.

250 гульденів

Превалюючий колір: фіолетовий.
Засоби захисту: водяний знак — зображення кролика, кодівий малюнок, суміщений малюнок, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: зображення маяка та радіохвиля.
Зворотний бік: геометричні фігури, стилізоване зображення маяка.
Розмір: 160 × 76 мм.

1000 гульденів

Превалюючий колір: зелений.
Засоби захисту: водяний знак — геометричні фігури, суміщений малюнок, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет філософа Бенедикта Спінози.
Зворотний бік: геометричні фігури — трикутники, квадрати.
Розмір: 160 × 76 мм. Зустрічаються підробки.

ФРАНКИ ШВЕЙЦАРІЇ

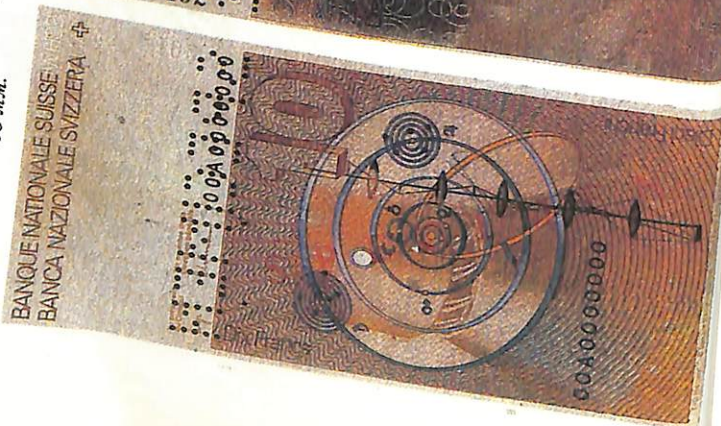
Грошова одиниця — швейцарський франк
1 швейцарський франк = 100 сантимам

16

10
франків

Превалюючий колір: червоний.
Засоби захисту: водоний знак — портрет Леонарда Ейле-
нок з оптичним ефектом, кодовий малюнок, малю-
нок з оптичним ефектом, волокна, які свіяться в ульт-
рафіолетовому промінні.
Ліцуваний бік: портрет фізика і
Ейлера.

Зворотний бік: схематичне зображення сонячної систе-
ми. Розмір: 137 x 66 мм.

BANQUE NATIONALE SUISSE
BANCA NAZIONALE SVIZZERA

A close-up photograph of a Swiss 50 Franc banknote. The image focuses on the right side of the note, showing the portrait of a man with a beard and the large number '50'. The left edge of the note is visible, showing the text 'SCHWEIZERISCHE NATIONALBANK' and 'BANCA NAZIONALE SVIZRA' along with a small cross symbol. The background of the note is dark and textured.

A close-up of a Swiss 20 Franc banknote. The top left corner shows the text 'BANCA NAZIONALE SVIZZERA' and a small cross symbol. The number '192' is visible in the bottom left corner. The central part of the note features a large, stylized '20' and a portrait of a man. The background has a textured, woven appearance.

Превалюючий колір: зелений.

Засоби захисту: водяний знак — портрет Конрада Гесснера, нитка, суміщений малюнок, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.

Лицьовий бік: портрет швейцарського ученого Конрада Гесснера.

Зворотний бік: стилізоване зображення пугача та квіт-
ки. Розмір: 159 × 74 мм.

Презаляючы колір: блакитний.

Засоби захисту: водяний знак — портрет Ораса Бенедикта де Соссиора, нитка, суміщений малюнок, кодовий малюнок, малюнок з оптичним ефектом, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.

Лицьовий бік: портрет швейцарського ученого Ораса Бенедикта де Соссюра.

Зворотний бік: Альпійські гори та група альпіністів.
Розмір: 148 × 70 мм.

50
франків

20
ранків

100
франків

Превалюючий колір: фіолетовий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет Франческо Барро-
роміні, нитка, суміщений малюнок, кодовий малюнок;
ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет архітектора Франческо Барро-
роміні.
Зворотний бік: зображення церкви Св. Іво.
Розмір: 170 × 78 мм.

500
франків

Превалюючий колір: коричневий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет Альбрехта фон
Халлера, нитка, суміщений малюнок, кодовий малюнок;
ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет ученого Альбрехта фон Халлера.
Зворотний бік: зображення рослини.
Розмір: 181 × 82 мм.

Превалюючий колір: коричневий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет А. Фореля, ни-
тка, суміщений малюнок, кодовий малюнок, малюнок з
оптичним ефектом, волокна, які світяться в ультра-
фіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет ученого-невропатолога А. Фореля.
Зворотний бік: стилізоване зображення мурашок.
Розмір: 192 × 86 мм.

1000
франків

КРОНИ ШВЕЦІЇ

Грошова одиниця — шведська крона
1 шведська крона = 100 ере

20

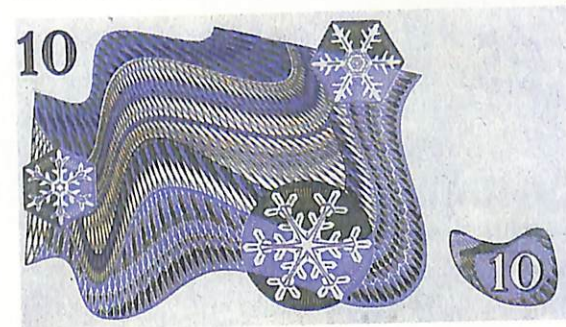
5
крон

Превалюючий колір: блакитний, фіолетовий, світло-зелений.
Засоби захисту: водний знак — хвилясті лінії, які утворюють квадрати з цифрою "5", волокна.
Лицьовий бік: портрет Густава Ваза.
Зворотний бік: стилізоване зображення тетерука та ялини.
Розмір: 110 × 68 мм.

10
крон

Випуск: 1963 р.
Превалюючий колір: зелений.
Засоби захисту: водний знак — повторюваний портрет письменника А. Штернберга, нитка.
Лицьовий бік: портрет короля Густава VI Адольфа.
Зворотний бік: сніжинки.
Розмір: 120 × 68 мм.

21

10
крон

Випуск: 1968 р.
Превалюючий колір: блакитний, бордовий.
Засоби захисту: водний знак — монета короля Карла XI.
Лицьовий бік: фігура жінки, яка символізує Швецію.
Зворотний бік: колишній будинок "Риксбанку".
Розмір: 120 × 68 мм.

50
крон

Превалюючий колір: блакитний, червоний, жовтий.
Засоби захисту: водяний знак — повторюване зображення
Лицьовий бік: портрет короля Густава III.
Зворотний бік: портрет природознавця Карла Лінея.
Розмір: 130 × 82 мм.

100
крон

Випуск: 1965 р.
Превалюючий колір: блакитний.
Засоби захисту: водяний знак — портрет державного дія-
ча А. Оксенстірпа, нитка.
Лицьовий бік: портрет короля Густава II Адольфа.
Зворотний бік: голова вікінга.
Розмір: 140 × 82 мм.
Зустрічаються підробки.

100
крон

Випуск: 1987 р.
Превалюючий колір: зелений, фіолетовий, червоний.
Засоби захисту: водяний знак — портрет К. Лінея, ни-
тка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому про-
мінні.
Лицьовий бік: портрет природознавця К. Лінея.
Зворотний бік: стилізоване зображення заплінення
квітки.
Розмір: 140 × 72 мм.

500
крон

Превалюючий колір: 2 варіанти:
1 — синій;
2 — бордовий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет короля Карла
XI, нитка, напис на лицьовому боці, який світиться в
ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет короля Карла XI.
Зворотний бік: портрет К. Полхема.
Розмір: 150 × 82 мм.

1000
крон

Випуск: 1976 р.
Превалюючий колір: коричневий, фіолетовий, оранжевий.
Засоби захисту: водний знак — портрет ученого
Н. Я. Берцеліуса, нитка.
Лицьовий бік: портрет короля Карла Йоганна XIV.
Зворотний бік: процес виробництва сталі.
Розмір: 180 × 82 мм.

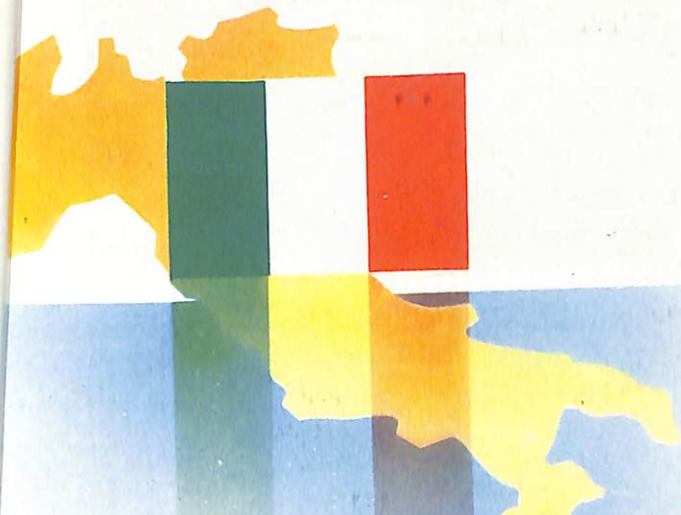
24

1000
крон

Випуск: 1989 р.
Превалюючий колір: сірий, світло-зелений.
Засоби захисту: водний знак — портрет Густава Ваза, нитка, малюнок на звороті, який світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет Густава Ваза.
Зворотний бік: збирання врожаю.
Розмір: 160 × 82 мм.

ЛІРИ ІТАЛІЇ

Грошова одиниця — італійська ліра
1 італійська ліра = 100 центезимо

25

1000
лір

Випуск: 1982 р.
Превалюючий колір: сірий, світло-коричневий.
Засоби захисту: водний знак — портрет Марко Поло, орнамент з монограмою Банку Італії, нитка, волокна, які свіяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет письменника і мандрівника Марко Поло.
Зворотний бік: палац.
Розмір: 112 × 61 мм.

1000
лір

Випуск: 1990 р.

Превалюючий колір: коричневий, бузковий, кремовий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет М. Монтессорі, монограма Банку Італії, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет педагога М. Монтессорі.
Зворотний бік: репродукція з картини А. Спадаїні "Діти в студії".

Розмір: 112 × 61 мм.

2000
лір

Випуск: 1973 р.

Превалюючий колір: коричневий, жовтий.
Засоби захисту: водяний знак — зображення чоловічої голови, нитка.

Лицьовий бік: портрет астронома Г. Галілея.
Зворотний бік: обсерваторія.

Розмір: 133 × 66 мм.

Зустрічаються підробки.

2000
лір

Випуск: 1990 р.

Превалюючий колір: коричневий, жовтий.
Засоби захисту: захисна нитка, водяний знак — портрет Г. Марконі, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет винахідника Г. Марконі.
Зворотний бік: телеграфний апарат.

Розмір: 120 × 61 мм.

5000
лір

Випуск: 1985 р.

Превалюючий колір: зелений.
Засоби захисту: водяний знак — портрет В. Белліні, монограма Банку Італії, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.

Лицьовий бік: портрет композитора В. Белліні.

Зворотний бік: сніг, туга Норми, дерево, антична колона.

Розмір: 126 × 70 мм.
Зустрічаються підробки.

10 000
лір

Випуск: 1984 р.
Превалюючий колір: синій.
Засоби захисту: водяний знак — портрет А. Вольта, монограма Банку Італії, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет фізика і фізіолога А. Вольта.
Зворотний бік: храм А. Вольта.
Розмір: 133 × 70 мм.
Зустрічаються підробки.

28

50 000
лір

Випуск: 1984 р.
Превалюючий колір: фіолетовий, бордовий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет Л. Берніні, монограма Банку Італії, три рельєфні вертикальні паралельні смуги, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет скульптора і архітектора Л. Берніні.
Зворотний бік: сходи Королівського палацу, кінна статуя Імператора Константина.
Розмір: 149 × 70 мм. Зустрічаються підробки.

Випуск: 1983 р.

Превалюючий колір: коричневий, бірюзовий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет М. Караваджо, монограма Банку Італії, геометрична фігура, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет художника М. Караваджо.
Зворотний бік: репродукція з картини М. Караваджо "Косиш з фруктами".
Розмір: 156 × 70 мм.
Зустрічаються підробки.

100 000
лір

29

ФРАНКИ Франції

Грошова одиниця — французький франк
1 французький франк = 100 сантимам

20
франків

Превалюючий колір: ліловий, бірюзовий, коричневий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет композитора
Клода Дебюссі, суміщений малюнок, нитка.
Лицьовий бік: портрет композитора Клода Дебюссі.
Зворотний бік: портрет композитора Клода Дебюссі.
Розмір: 140 × 75 мм.

50
франків

Превалюючий колір: блакитний.
Засоби захисту: водяний знак — портрет Моріса Кантє-
на Латура, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: автопортрет художника М. К. Латура.
Зворотний бік: автопортрет художника М. К. Латура на
фоні будівлю ратуші.
Розмір: 150 × 80 мм.
Зустрічаються підробки.

31

100
франків

Превалюючий колір: коричневий, жовтий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет Ежена Делак-
руа, суміщений малюнок, кодовий малюнок.
Лицьовий бік: репродукція з картини "Свобода на барика-
дах" та автопортрет художника Е. Делакруа.
Зворотний бік: портрет художника Ежена Делакруа.
Розмір: 160 × 85 мм.
Зустрічаються підробки.

200
франків

Превалюючий колір: коричневий, зелений, жовтий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет Монісс'є,
суміщений малюнок, кодівий малюнок.
Лицьовий бік: портрет французького філософа і письмен-
ника Шарля Луї Монісс'є.
Зворотний бік: портрет Монісс'є.
Розмір: 172 × 92 мм.
Зустрічаються підробки.

32

500
франків

Превалюючий колір: жовтий, чорний.
Засоби захисту: водяний знак — посмертна маска Паска-
ля, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: портрет ученого Блеза Паскаля.
Зворотний бік: портрет ученого Блеза Паскаля.
Розмір: 180 × 96 мм.
Зустрічаються підробки.

КРОНИ ДАНІЇ

Грошова одиниця — датська крона
1 датська крона = 100 ере

33

10
крон

Превалюючий колір: жовтий, коричневий, чорний.
Засоби захисту: водяний знак — повторювані числа "10".
Лицьовий бік: портрет письменника Г. К. Андерсена.
Зворотний бік: ландшафт з вітраком.
Розмір: 125 × 71 мм.

10
крон

Випуск: 1972 р.
Превалюючий колір: жовтий, сірий, чорний.
Засоби захисту: водяний знак — повторюване зображення художника Енса Юла, нитка.
Лицьовий бік: портрет міс Катрін-Софії Кірхгоф.
Зворотний бік: зображення птаха гаги.
Розмір: 125 × 67 мм.

20
крон

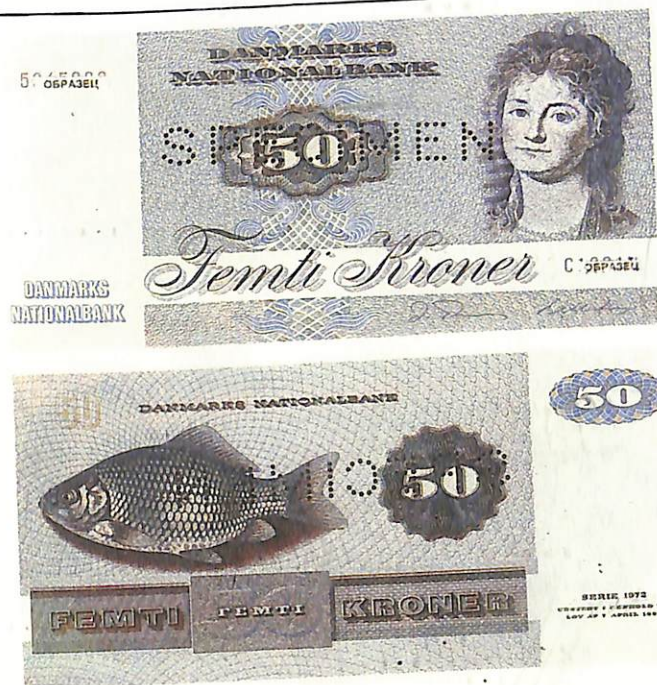
Випуск: 1972 р.
Превалюючий колір: світло-коричневий, чорний.
Засоби захисту: водяний знак — повторюване зображення палітри з пензлями та числа "20", нитка.
Лицьовий бік: портрет міс Тутейн.
Зворотний бік: зображення двох горобців.
Розмір: 125 × 72 мм.

50
крон

Випуск: 1956 р., 1962 р.
Превалюючий колір: сірий, блакитний.
Засоби захисту: водяний знак — сітчастий візерунок та число "50".
Лицьовий бік: портрет астронома Оле Ремера.
Зворотний бік: зображення місцевості з валунами та деревами.
Розмір: 153 × 78 мм.

50
крон

Випуск: 1972 р.
Превалюючий колір: зелений, блакитний, сірий.
Засоби захисту: водяний знак — повторюване зображення художника Енса Юла та числа "50", нитка.
Лицьовий бік: портрет міс Ріберг.
Зворотний бік: зображення коропа.
Розмір: 139 × 72 мм.

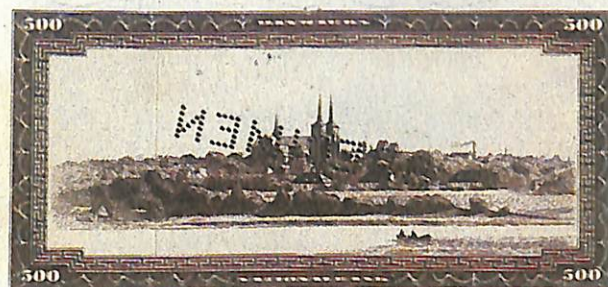

100
крон

Випуск: 1961 р.
Превалюючий колір: кремовий, чорний.
Засоби захисту: водяний знак — обрамлені числа "100" або комбас на фоні хвилястих ліній.
Лицьовий бік: портрет фізика Ерстеда.
Зворотний бік: замок Кронборг.
Розмір: 135 × 84 мм.

100
крон

Випуск: 1972 р.
Превалюючий колір: коричневий, рожевий, сірий.
Засоби захисту: водяний знак — повторюване зображення художника Єнса Юла та числа "100", нитка.
Лицьовий бік: портрет художника Єнса Юла.
Зворотний бік: зображення метелика.
Розмір: 150 × 78 мм.

500
крон

Випуск: 1963 р.
Превалюючий колір: зелений, жовтий, чорний.
Засоби захисту: водяний знак — хвилясті лінії та число "500".
Лицьовий бік: портрет колишнього прем'єр-міністра Данії Х. Д. Р. Ревентлоу.
Зворотний бік: зображення містечка з собором.
Розмір: 175 × 90 мм.

500
крон

Випуск: 1972 р.
Превалюючий колір: синій.
Засоби захисту: водяний знак — повторюване зображення художника Єнса Юла та числа "500", нитка, волокна.
Лицьовий бік: портрет невідомої жінки.
Зворотний бік: зображення ящірки.
Розмір: 164 × 85 мм.
Зустрічаються підробки.

Випуск: 1972 р.
 Превалюючий колір: сірий, коричневий, жовтий.
 Засоби захисту: водяний знак — повторюване зображення тка, волокна.
 Лицьовий бік: портрет міс Гюллембург.
 Зворотний бік: зображення білки.
 Розмір: 176 × 94 мм.

1000
крон

ДОЛАРИ КАНАДИ

Грошова одиниця — канадський долар
 1 канадський долар = 100 центам

39

1
долар

Превалюючий колір: зелений, жовтий, чорний.
 Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
 Лицьовий бік: портрет англійської королеви Єлизавети II.
 Зворотний бік: вид з протилежного берега ріки Оттави на парламентський пагорб.
 Розмір: 152 × 70 мм.

2 долари

Випуск: 1974 р.
Превалюючий колір: жовтий, бузковий, теракотовий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет англійської королеви Єлизавети II.
Зворотний бік: зображення ескімосів, які збираються на полювання.
Розмір: 152 × 70 мм.

2 долари

Випуск: 1986 р.
Превалюючий колір: коричневий, бузковий, жовтий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет англійської королеви Єлизавети II, будинок Парламенту в Оттаві.
Зворотний бік: зображення поля з двома птахами.
Розмір: 152 × 70 мм.

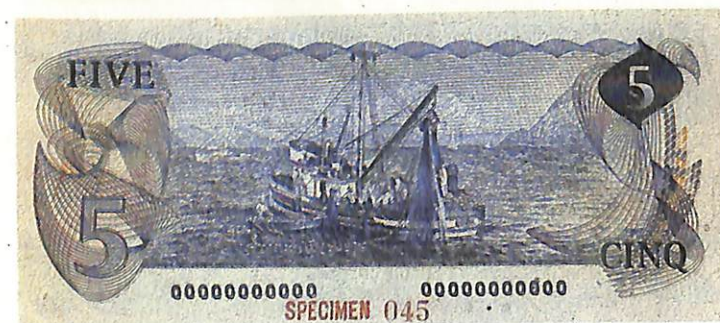
5 доларів

Випуск: 1972 р.
Превалюючий колір: синій, жовтий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет колишнього прем'єр-міністра Уільяма Лор'є.
Зворотний бік: зображення сейнера.
Розмір: 152 × 70 мм.

5 доларів

Випуск: 1979 р.
Превалюючий колір: синій, жовтий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет колишнього прем'єр-міністра Уільяма Лор'є.
Зворотний бік: зображення сейнера.
Розмір: 152 × 70 мм.

5
доларів

Випуск: 1986 р.
Превалюючий колір: голубий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет колишнього прем'єр-міністра Уїлфріда Лор'є.
Зворотний бік: пейзаж болотистої місцевості з птахом.
Розмір: 152 × 70 мм.

42

10
доларів

Випуск: 1971 р.
Превалюючий колір: фіолетовий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет державного діяча Джона Макдональда.
Зворотний бік: нафтохімічний промисловий комплекс.
Розмір: 152 × 70 мм.

10
доларів

Випуск: 1989 р.
Превалюючий колір: фіолетовий, жовтий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет державного діяча Джона Макдональда.
Зворотний бік: зображення птаха з рибою в пазурах.
Розмір: 152 × 70 мм.

43

20
доларів

Випуск: 1969 р.
Превалюючий колір: зелений, жовтий, чорний.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет англійської королеви Єлизавети II.
Зворотний бік: зображення гірського озера.
Розмір: 152 × 70 мм.

20
доларів

Випуск: 1979 р.
Превалюючий колір: зелений, жовтий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться
ся в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет англійської королеви Єлизавети
II.
Зворотний бік: зображення гірського озера.
Розмір: 152 × 70 мм.

50
доларів

Випуск: 1975 р.
Превалюючий колір: червогий, зелений, жовтий.
Засоби захисту: конфетті-зеленого кольору, яке світиться
ся в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет класичного прем'єр-міністра
Уільяма Лайона Маккензі Гінга.
Зворотний бік: зображення вершників королівської гвар-
дії.
Розмір: 152 × 70 мм.

50
доларів

Випуск: 1988 р.
Превалюючий колір: червоний, жовтий.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться
ся в ультрафіолетовому промінні, квадратні марки з
позначенням вартості.
Лицьовий бік: портрет колишнього прем'єр-міністра
Уільяма Лайона Маккензі Гінга.
Зворотний бік: зображення полярної сови.
Розмір: 152 × 70 мм.

100
доларів

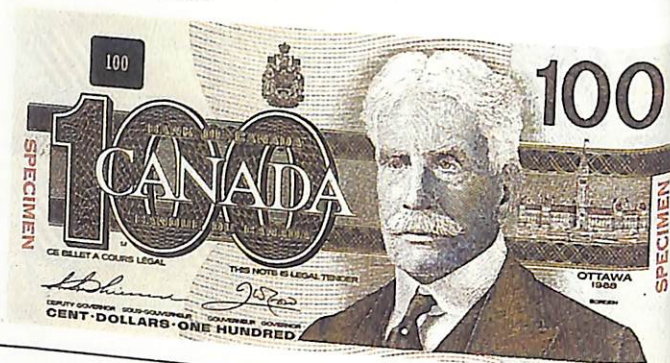
Випуск: 1975 р.
Превалюючий колір: коричневий, чорний.
Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться
ся в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет колишнього прем'єр-міністра Ро-
берта Бордена.
Зворотний бік: зображення вітрильників біля причалу.
Розмір: 152 × 70 мм.

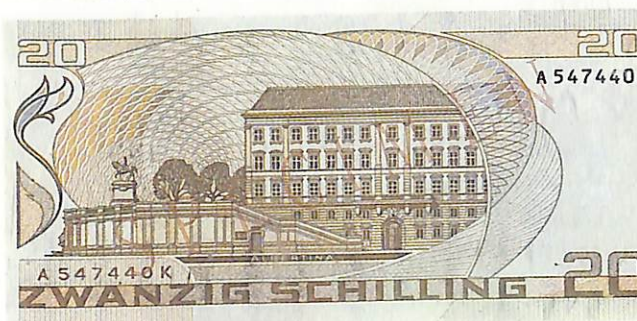
Випуск: 1988 р.
 Превалюючий колір: коричневий, чорний.
 Засоби захисту: конфетті зеленого кольору, яке світиться в ультрафіолетовому промінні, квадратні марки з позначенням вартості.
 Лицьовий бік: портрет колишнього прем'єр-міністра Роберта Бордена.
 Зворотний бік: зображення канадської гуски.
 Розмір: 152 × 70 мм.

100
доларів

ШИЛІНГИ АВСТРІЇ

Грошова одиниця — австрійський шилінг
 1 австрійський шилінг — 100 грошам

20
шиллінгів

Превалюючий колір: коричневий.
 Засоби захисту: нитка, водний знак — зображення герба, малюнок з оптичним ефектом, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, суміщений малюнок.
 Лицьовий бік: портрет Діафінгера.
 Зворотний бік: зображення палацу.
 Розмір: 123 × 61,5 мм.

50
ШИЛІНГІВ

Превалюючий колір: фіолетовий.
Засоби захисту: нитка, водний знак — зображення герба, малюнок з оптичним ефектом, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: портрет З. Фрейда.
Зворотний бік: зображення палату.
Розмір: 130 × 65 мм.

48

100
ШИЛІНГІВ

Превалюючий колір: зелений.
Засоби захисту: водний знак — герб, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, малюнок з оптичним ефектом, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: портрет державного діяча і економіста Е. Бем-Баверка.
Зворотний бік: будинок Академії наук.
Розмір: 137 × 68,5 мм.

500
ШИЛІНГІВ

Превалюючий колір: коричневий.
Засоби захисту: водний знак — герб, суміщений малюнок, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, малюнок з оптичним ефектом.
Лицьовий бік: портрет архітектора Отто Вагнера.
Зворотний бік: будинок Австрійської державної ощадної каси.
Розмір: 144 × 72 мм.

1000
ШИЛІНГІВ

Превалюючий колір: синій.
Засоби захисту: водний знак — герб, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, суміщений малюнок, малюнок з оптичним ефектом.
Лицьовий бік: портрет фізика Ервіна Шредингера.
Зворотний бік: будинок Віденського університету.
Розмір: 152 × 76 мм.

49

Превалюючий колір: коричневий.
Засоби захисту: водяний знак — герб, захисна нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, голограма з портретом В. А. Моцарта, суміщений малюнок, малюнок з оптичним ефектом.
Лицьовий бік: портрет В. А. Моцарта.
Зворотний бік: будинок Державного оперного театру.
Розмір: 160 × 80 мм.

5000
шиллінгів

ДОЛАРИ АВСТРАЛІЇ

Грошова одиниця — австралійський долар
1 австралійський долар = 100 центам

5
доларів

Превалюючий колір: бузковий, жовтий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет капітана Кука, нитка.
Лицьовий бік: портрет ботаніка Бенкса.
Зворотний бік: портрет Кароліни Чішолм.
Розмір: 150 × 75 мм.

5
доларів

Превалюючий колір: бузковий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет капітана Кука,
нитка.
Лицьовий бік: портрет ботаніка Бенкса.
Зворотний бік: портрет Кароліни Чішолм.
Розмір: 150 × 75 мм.

10
доларів

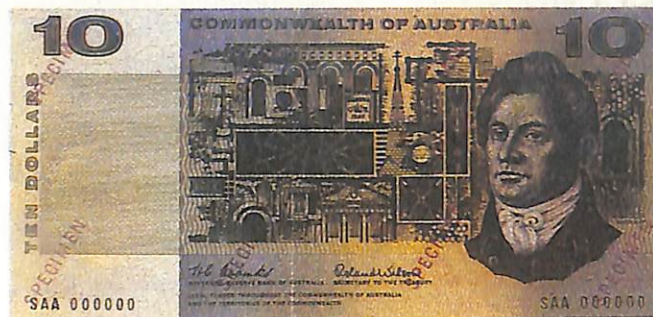
Превалюючий колір: блакитний, жовтий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет капітана Кука,
нитка.
Лицьовий бік: портрет архітектора Ф. Грінвея.
Зворотний бік: портрет письменника Г. Лоусона.
Зустрічаються підробки.

10

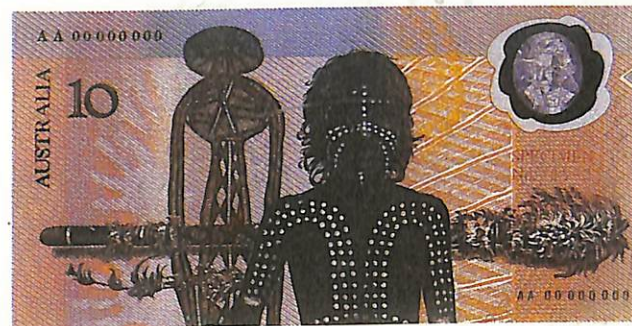
10
доларів

Превалюючий колір: блакитний, жовтий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет капітана Кука,
нитка.
Лицьовий бік: портрет архітектора Ф. Грінвея.
Зворотний бік: портрет письменника Г. Лоусона.
Розмір: 155 × 78 мм.

10
доларів

Випуск: 1988 р.
Превалюючий колір: зелений, коричневий.
Засоби захисту: голограма з зображенням капітана Кука,
суміщений малюнок.
Лицьовий бік: зображення тубільця.
Зворотний бік: зображення вітрильника.
Розмір: 155 × 77,5 мм.

20
доларів

Превалюючий колір: оранжевий, жовтий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет капітана Кука,
нитка.
Лицьовий бік: портрет Кінгсфорда Сміта.
Зворотний бік: портрет Лоуренса Харгрейва.
Розмір: 160 × 80 мм.

54

20
доларів

Превалюючий колір: оранжевий, чорний.
Засоби захисту: водяний знак — портрет капітана Кука,
нитка.
Лицьовий бік: портрет Кінгсфорда Сміта.
Зворотний бік: портрет Лоуренса Харгрейва.
Розмір: 160 × 80 мм.

50
доларів

Превалюючий колір: темно-зелений, коричневий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет капітана Кука,
нитка.
Лицьовий бік: портрет біолога Флореса.
Зворотний бік: портрет ученого Яна Кланіса Росса.
Розмір: 165 × 83 мм.

55

100
доларів

Превалюючий колір: сірий, бузковий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет капітана Кука,
нитка, чорна фарба з електромагнітними властивостями.
Лицьовий бік: портрет дослідника Антарктики Д. Моусона.
Зворотний бік: портрет астронома Д. Теббінга.
Розмір: 172 × 82,5 мм.

ФРАНКИ БЕЛЬГІЇ

Грошова одиниця — бельгійський франк
1 бельгійський франк = 100 сантимам

56

100
франків

Превалюючий колір: бордовий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет короля Бодуена,
нитка, кодівий малюнок.
Лицьовий бік: портрет архітектора Х.Бейєрта.
Зворотний бік: частина вокзалу в Турне, геометрична
фігура.
Розмір: 142 × 76 мм.

500
франків

Превалюючий колір: синій.
Засоби захисту: водяний знак — портрет короля Бодуена,
нитка, кодівий малюнок, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: портрет художника і скульптора
К. Менсьє.
Зворотний бік: лопаті турбіни, 5 дисків з графічним зоб-
раженням джерел енергії.
Розмір: 148 × 76 мм.

57

1000
франків

Превалюючий колір: коричневий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет короля Бодуена,
нитка, кодівий малюнок, суміщений малюнок, фарба,
яка світиться.
Лицьовий бік: портрет музиканта і композитора А.-Е.-
М. Гретрі.
Зворотний бік: стилізоване зображення форми внутріш-
нього вуха та вушної ріковини, 6 камертонів.
Розмір: 154 × 76 мм.

НІМЕЦЬКІ МАРКИ

Грошова одиниця — німецька марка
1 німецька марка = 100 пфенігам

59

Превалюючий колір: зелений.
Засоби захисту: водяний знак — портрет короля Бодуена,
нитка, кодівий малюнок, суміщений малюнок, фарба,
яка світиться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет письменника і поета Г.Гезелле.
Зворотний бік: зображення бабки, листка та пера.

5000
франків

58

5
марок

B 3PA30K

Превалюючий колір: зелений.
Засоби захисту: водяний знак — портрет жінки, нитка,
волокна, які світаються в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет молодшої жінки.
Зворотний бік: гілка дуба.
Розмір: 120 × 60 мм.

20 марок

Випуск: 1989 рр.
Превалюючий колір: зелений.
Засоби захисту: нитка, водний знак — портрет Аннети фон Дросте Гольсоф, суміщений малюнок, малюнок з оптичним ефектом, волокна та малюнки, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет Аннети фон Дросте Гольсоф.
Зворотний бік: стилізоване зображення дерева, гусяче перо.
Розмір: 140 × 69 мм.

10 марок

Випуск: 1989 р.
Превалюючий колір: фіолетовий.
Засоби захисту: нитка, водний знак — портрет Гауса, суміщений малюнок, малюнок з оптичним ефектом, волокна та малюнки, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет К.Ф. Гауса.
Зворотний бік: секстант.
Розмір: 130 × 65 мм.

100 марок

Випуск: 1960, 1970, 1977, 1980, 1981—1988 рр.
Превалюючий колір: синій, жовтий, коричневий.
Засоби захисту: водний знак — портрет космографа С. Мюнстера, нитка.
Лицьовий бік: портрет С. Мюнстера.
Зворотний бік: зображення орла.
Розмір: 160 × 80 мм.
Зустрічаються підробки.

50 марок

Випуск: 1989 р.
Превалюючий колір: оливковий.
Засоби захисту: водний знак — портрет Ноймана, нитка, оптичний ефект, суміщений малюнок, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет Ноймана.
Зворотний бік: зображення церкви.
Розмір: 146 × 71 мм.

100 марок

Випуск: 1989 р.
Превалюючий колір: блакитний.
Засоби захисту: нитка, водний знак — портрет Кларі Шуман, суцільний малюнок, кодовий малюнок, малюнок з оптичним ефектом, волокна та малюнок, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет Кларі Шуман.
Зворотний бік: розаль та будинок консерваторії.
Розмір: 154 × 74 мм.

200 марок

Випуск: 1989 р.
Превалюючий колір: коричневий, оранжевий.
Засоби захисту: нитка, водний знак — портрет Пауля Ерліха, суцільний малюнок, кодовий малюнок, малюнок з оптичним ефектом, волокна та малюнок, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет Пауля Ерліха.
Зворотний бік: мікроскоп.
Розмір: 162 × 77 мм.

500 марок

Випуск: 1960, 1970, 1977, 1980, 1981—1988 рр.
Превалюючий колір: коричневий, цеглястий, червоний.
Засоби захисту: водний знак — голова чоловіка, нитка.
Лицьовий бік: портрет чоловіка.
Зворотний бік: замок.
Розмір: 170 × 85 мм.
Зустрічаються підробки.

1000 марок

Випуск: 1960, 1970, 1977, 1980, 1981—1988 рр.
Превалюючий колір: коричневий, сірий.
Засоби захисту: водний знак — портрет чоловіка, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні.
Лицьовий бік: портрет чоловіка.
Зворотний бік: собор в м.Лімбурзі.
Розмір: 180 × 90 мм.
Зустрічаються підробки.

ПЕСЕТИ ІСПАНІЇ

Грошова одиниця — іспанська песета
1 іспанська песета = 100 сентимо

1000
песет

Випуск: 1979 р.
Превалюючий колір: зелений.
Засоби захисту: водяний знак — портрет письменника Беніто Переса Гальдоса, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: портрет Беніто Переса Гальдоса.
Зворотний бік: вид на гору Тьєде з Лас Канадас.
Розмір: 138 × 75 мм.
Зустрічаються підробки.

0000000
258

MUESTRA

2000

2000
песет

Превалюючий колір: червоний.
Засоби захисту: водяний знак — портрет поета Хуана Рамона Хіменеса, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: портрет Хуана Рамона Хіменеса.
Зворотний бік: деповерхова будівля з годинником.
Розмір: 147 × 80 мм.

5000
песет

Випуск: 1979 р.
Превалюючий колір: коричневий, бузковий.
Засоби захисту: водяний знак — портрет короля Хуана Карлоса I, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, суміщений малюнок.
Лицьовий бік: портрет короля Хуана Карлоса I.
Зворотний бік: південний фасад королівського палацу.
Розмір: 156 × 85 мм.
Зустрічаються підробки.

Випуск: 1985 р.
 Превалюючий колір: синій.
 Засоби захисту: водяний знак — портрет короля Хуана Карлоса I і принца Філіппа, нитка, волокна, які світяться в ультрафіолетовому промінні, суміщений малюнок.
 Лицьовий бік: портрет короля Хуана Карлоса I, королівський герб.
 Зворотний бік: портрет принца Філіппа, монастир.
 Розмір: 165 × 85 мм.

10 000
 песет

НОРМАТИВНІ АКТИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Інструкція про порядок встановлення і використання курсу українського карбованця

Згідно з чинним законодавством та у зв'язку з введенням Декрету Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" Національний банк України встановлює такий порядок визначення та використання курсу українського карбованця щодо іноземних валют.

1. Валютний курс, тобто еквівалентна сума національної валюти за одиницю іноземної валюти, встановлюється Національним банком України на підставі результатів торгів валютними цінностями на Українській міжбанківській валютній біржі.

2. Національний банк України встановлює офіційний курс українського карбованця, який використовується суб'єктами господарської діяльності та банками при обліку іноземної валюти по всіх операціях торговельного і неторговельного характеру, а також при плануванні та складанні звітності.

3. Для здійснення власних операцій з іноземною валютою Національний банк України встановлює курс покупця та курс продавця, за якими установи банку відповідно купують та продають іноземну валюту поза межами Валютної біржі.

4. Уповноважені банки мають право встановлювати власні курси покупця та продавця іноземної валюти для забезпечення здійснення платежів торговельного і неторговельного характеру з відхиленням від офіційного курсу Національного банку України в межах 2,5 відсотка.

5. Курси іноземних валют, які встановлюються згідно з вимогами пп. 2—4 цієї Інструкції, використовуються для усіх поточних валютних операцій. Використання різних валютних курсів залежно від виду поточної операції, галузевої належності клієнта або з іншої причини забороняється як таке, що суперечить вимогам Статуту Міжнародного Валютного Фонду та зобов'язанням України, які вона прийняла на себе, вступаючи до Міжнародного Валютного Фонду.

6. Національний банк України може встановлювати окремий курс українського карбованця (або порядок його визначення) для операцій, пов'язаних з рухом капіталу.

Довідково:

“поточні валютні операції” — використання валютних цінностей для здійснення платежів, призначених для переміщення капіталу:

а) всі платежі, пов’язані з зовнішньою торгівлею, іншими поточними операціями, включаючи послуги, а також звичайними короткотерміновими банківськими та кредитними послугами;

б) платежі у вигляді процентів по кредитах і чистої виручки від інших інвестицій;

в) обмежені нормами, встановленими Національним банком України за погодженням з Міністерством фінансів, суми платежів у рахунок поступового погашення кредитів або амортизаційних відрахувань прямих інвестицій;

г) перекази за кордон та з-за кордону до України коштів неторговельного характеру, в тому числі перекази заробітної плати, пенсій, аліментів, спадщини та інші аналогічні операції.

“Операції, пов’язані з рухом капіталу”:

а) інвестиції, у тому числі придбання і продаж цінних паперів;

б) надання і одержання кредитів;

в) залучення і розміщення валютних цінностей у рахунки та вклади;

г) фінансові операції, виконання яких через певний строк передбачає платіж або перехід права власності на валютні цінності (гарантії, опіони, ф’ючерси тощо).

Всі види валют виділено в три групи:

до першої групи відносяться вільно конвертовані валюти, які без обмежень обмінюються на інші види валют і курси яких котируються Національним банком України;

до другої групи відносяться валюти з обмеженою конвертованістю, які обмінюються на інші валюти з певними обмеженнями і крос-курси яких визначаються Національним банком України;

до третьої групи відносяться неконвертовані валюти, які не обмінюються на інші валюти і курси яких не котируються і не визначаються Національним банком України.

КЛАСИФІКАТОР ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ

1. Вільно конвертована валюта (1-ша група)

Найменування валюти	Код валюти	
	Цифровий	Літерний
австралійські долари	035	AUD
австрійські шилінги	027	ATS
англійські фунти стерлінгів	003	GBP
бельгійські франки	040	BEF
люксембурзькі франки	019	LUF
німецькі марки	048	DEM
голландські гульдени	005	HLG
грецькі драхми	213	GRD
датські крони	018	DKK
ірландські фунти	219	IEP
іспанські песети	051	ESP
італійські ліри	009	ITL
канадські долари	022	CAD
норвезькі крони	017	NOK
долари США	001	USD
фінські марки	216	FIM
португальські ескудо	281	PTE
французькі франки	009	FRF
шведські крони	007	SEK
швейцарські франки	006	CHF
японські ієни	021	JPY
ісландські крони	051	ISK
естонські крони	*	EET
ЕКЮ	*	
СДР	*	
рублі російські*	858	

* російський рубль є вільно конвертованою валютою лише щодо українського карбованця. Ступінь конвертованості рублів, що ємітуються Центральними банками інших країн, які входили до складу СРСР, визначається станом платіжного балансу України.

2. Валюти з обмеженим конвертуванням (2-га група)

Найменування валюти	Код валюти	
	Цифровий	Літерний
франки КФА**	*	CFA
чилійські песо	296	CLP
китайські юані	*	
чеські крони	*	

Найменування валюти	Код валюти	
	Цифровий	Літерний
словацькі крони	*	
словенські	*	
хорватські	*	
египетські фунти	239	EGF
гонконгські долари	365	HKD
сингапурські долари	062	SGD
угорські форинти	504	HUF
індійські рупії	245	INR
ізраїльські шекелі	493	ILS
Південної Кореї бони	480	KRW
польські злоті	541	PLZ
румунські леї	519	ROL
Саудівської Аравії ріали	221	SAR
тайванські долари	287	TWD
турецькі ліри	214	TRL
кувейтські динари	052	KWD
новозеландські долари	355	NZD
мальтійські ліри	361	MTL
білоруські	рублі	
казахські	834	
узбецькі	835	
таджицькі	836	
туркменські	837	
киргизькі	838	
молдавські	839	
вірменські	843	
азербайджанські	844	
грузинські	848	
латвійські	849	
литовські	853	
	854	

* цифровий і літерний коди до узгодження не вказуються
 ** франк Африканського фінансового товариства

3. Неконвертовані валюти (3-тя група). Неконвертованими на території України визнаються решта валют, які не віднесені до першої та другої груп валют.

ПРАВИЛА ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

У зв'язку з виходом Декретів Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю", "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті", "Про тимчасовий порядок використання надходжень в іноземній валюті" Національний банк України встановлює такі правила здійснення операцій з іноземною валютою на території України.

Дія цих правил поширюється на резидентів та нерезидентів, які здійснюють господарську діяльність на території України та за її межами (юридичні, неюридичні і фізичні особи) відповідно до законів України.

І. Порядок використання валютного курсу

1. Валютний курс, тобто курс обміну іноземної валюти на карбованці, встановлюється Національним банком України за результатами останніх торгів на Українській міжбанківській валютній біржі (далі — "Валютна біржа").

2. Порядок встановлення та використання валютного курсу визначений у відповідній інструкції Національного банку України від 14 березня 1993 року.

У період між торгами на Валютній біржі Національний банк України купує в уповноважених банків, юридичних та фізичних осіб готівкову та безготівкову іноземну валюту за власним курсом покупця та може передавати її уповноваженим банкам та фізичним особам за власним курсом продавця.

3. Уповноважені банки мають право продавати та купувати безготівкову валюту на Українській міжбанківській валютній біржі, а в період між біржовими торгами укласти угоди купівлі-продажу іноземної валюти за власними курсами (з відхиленням від курсу попередніх біржових торгів у межах 2,5 відсотка або в інших розмірах, встановлених Національним банком України) із своїми клієнтами або іншими комерційними банками з обов'язковою реєстрацією цих угод на Валютній біржі.

На таких же умовах (але без реєстрації на біржі) уповноважені банки можуть купувати іноземну валюту (готівкою) у фізичних осіб та продавати її юридичним особам (на витрати для зарубіжних відряд-

жень) та фізичним особам для використання відповідно до діючого законодавства.

II. Порядок продажу резидентами валютних надходжень уповноваженим банкам

1. До стабілізації валютного курсу українського карбованця підлягають обов'язковому продажу на валютному ринку України 50 відсотків валютних надходжень (включаючи і валюти країн колишнього СРСР) резидентів—суб'єктів господарської діяльності (юридичних і фізичних осіб). Решта надходжень в іноземній валюті залишається у розпорядженні резидентів.

2. Валютна виручка суб'єктів господарської діяльності — резидентів (у подальшому — "підприємств"), тобто сума валютних надходжень від продажу товарів та послуг за іноземну валюту (включаючи і валюти країн колишнього СРСР), незалежно від джерел її походження, підлягає обов'язковому і повному зарахуванню на спеціальні розподільчі рахунки (балансовий рахунок № 071), які відкриваються і ведуться в розрізі клієнтів у комерційних банках України, що мають ліцензію Національного банку України (в подальшому — "уповноважені банки").

Зазначений рахунок ведеться в кодах усіх валют, віднесених до першої і другої груп класифікатора Національного банку України.

3. Не зараховуються на розподільчий рахунок (крім валютної виручки відповідно п. 2) і не підлягають обов'язковому продажу уповноваженим банкам такі кошти в іноземній валюті:

- придбані на Валютній біржі та на міжбанківському валютному ринку України через уповноважені банки та інші кредитно-фінансові установи, що мають ліцензію Національного банку на здійснення операцій з іноземною валютою;

- одержані фізичними особами — резидентами, в тому числі у вигляді заробітної плати, від нерезидентів, за винятком коштів, одержаних від господарської діяльності;

- кошти, які належать дипломатичним, консульським, торговельним та іншим офіційним представництвам України за кордоном, які користуються імунітетом і дипломатичними привілеями, а також філіям і представництвам українських підприємств та організацій за кордоном, що не здійснюють підприємницької діяльності;

- кошти, які належать уповноваженим банкам та іншим кредитно-фінансовим установам, які мають ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій, в тому числі готівкова іноземна валюта, куплена банками у фізичних осіб — резидентів та нерезидентів;

- кошти в міжнародних розрахункових (клірингових) одиницях та деяка неконвертована іноземна валюта відповідно до порядку, встановленого Національним банком України;

- кошти в іноземній валюті, одержані від нерезидентів Фондом державного майна при приватизації державного майна;

- залишки коштів у іноземній валюті на валютних рахунках резидентів в уповноважених банках за станом на 1 січня 1993 року;

- виручка в іноземній валюті, що надійшла на рахунок резидентів-посередників від продажу продукції (робіт, послуг) і підлягає перерахуванню резидентам та нерезидентам — суб'єктам підприємницької діяльності, за дорученням яких на підставі договорів комісії, доручення, консигнації або агентських угод було здійснено зазначений продаж;

- частина виручки в іноземній валюті, що спрямовується резидентами на погашення заборгованості в іноземній валюті за кредитами, отриманими резидентами за дозволом Національного банку України, а до виходу Декрету — за всіма кредитами, в тому числі гарантованими Урядом України, Національним банком України та комерційними банками;

- іноземна валюта, що перераховується нерезидентами до статутних фондів підприємств з іноземними інвестиціями відповідно до чинного законодавства;

- виручка в іноземній валюті, отримана підприємствами з іноземними інвестиціями від експорту продукції (робіт, послуг) власного виробництва (вступає в дію тільки після розробки та повідомлення банкам Міністерством зовнішніх економічних зв'язків порядку визначення такої продукції).

Валютна виручка, зазначена у цьому переліку, яка не підлягає обов'язковому продажу, але зарахована банком на спеціальний розподільчий рахунок № 071 (п. 2 Правил), за дорученням клієнта (надається клієнтом на протязі 5 банківських днів з моменту одержання ним виписки банку) перераховується на поточний балансний рахунок № 070. Вказані кошти можуть бути використані ним на цілі, що впливають із Статуту, або самостійно продані власником відповідно до цих правил, без обмежень часу, протягом якого власник може дати доручення на здійснення цих операцій. Одночасно клієнт дає доручення банку на продаж валютних коштів, які підлягають обов'язковому продажу відповідно до декретів Уряду.

Решта валютної виручки, що не спрямовується на погашення заборгованості по іноземних кредитах, підлягає розподілу і продажу загальному порядку (продається половина від залишку).

Інші іноземні валютні кошти, які не підлягають обов'язковому продажу і перелічені у цьому пункті, зараховуються банком у момент їх надходження на поточний валютний рахунок клієнта на балансний рахунок № 070.

Валютні кошти, куплені на біржі, повинні бути використані резидентом протягом 5 банківських днів з моменту зарахування їх на його балансний валютний рахунок на цілі, вказані в заяві на купівлю. У випадку невикористання валюти у вказаний строк підприємство повинно продати її через уповноважений банк в Офіційний валютний резерв Національного банку України за курсом, встановленим Національним банком України. При цьому, якщо вказаний курс іноземної валюти на цей час вищий, ніж у день її придбання, то курсова

різниця перераховується на користь Національного банку України, а якщо нижчий, то збитки, пов'язані з курсовою різницею, відносяться на рахунок підприємства.

4. Проценти по залишках на спеціальному розподільчому балансовому рахунку № 071 не нараховуються. Комісійна винагорода з операцій на вказаному рахунку уповноваженими банками не стягується.

При зарахуванні валютної виручки на спеціальний розподільчий рахунок уповноважений банк не пізніше наступного робочого дня повідомляє про це власника рахунку.

5. Валютні надходження, які підлягають обов'язковому продажу і знаходяться на № 071 рахунку, повинні бути за дорученням клієнта продані банком протягом 5 банківських днів з моменту одержання клієнтом виписки банку про надходження на його розподільчий рахунок коштів в іноземній валюті. При ненаданні клієнтом доручення банк на шостий день продає всі валютні надходження, що знаходяться на розподільчому рахунку, незалежно від джерела їх утворення.

6. Перерахування валютних коштів з розподільчого рахунку на поточний валютний рахунок здійснюється тільки за дорученням підприємства.

7. Кошти у валюті України, одержані уповноваженими банками від продажу іноземної валюти, повинні бути перераховані її колишньому власникові на розрахунковий рахунок протягом 2 робочих днів з моменту зарахування зазначених коштів на баланси цих банків.

8. Уповноважені банки мають право купувати валюту за власний рахунок і використовувати її в порядку, встановленому Національним банком України. При цьому уповноважені банки зобов'язані створити спеціальні фонди страхування валютних ризиків (балансовий рахунок № 818). До вказаного фонду підлягає перерахуванню не менше як 50 відсотків прибутку уповноваженого банку, що виник в результаті курсової різниці по операціях купівлі-продажу іноземної валюти.

9. Кошти спеціального фонду страхування валютних ризиків використовуються для покриття збитків уповноважених банків, які можуть статися в результаті зміни валютних курсів.

10. При експорті товарів (робіт, послуг) через посередницькі зовнішньоекономічні організації (в тому числі за участю іноземного капіталу) валютна виручка перераховується посередником з його спеціального розподільчого рахунку на спеціальний розподільчий рахунок підприємства за вираховування комісійної винагороди (згідно з контрактом). Сума комісійної винагороди посередника розглядається як валютна виручка посередника і використовується відповідно до вимог цих Правил.

11. Обласні управління Національного банку України здійснюють перевірку уповноважених банків по забезпеченню своєчасності і достовірності здійснення операцій на спеціальних розподільчих рахунках, як це передбачено цими Правилами, та застосовують, у випадку порушень, санкції відповідно до чинного законодавства.

III. Порядок продажу іноземної валюти уповноваженими банками

1. Уповноважені банки зобов'язані продавати в Офіційні валютні резерви Національного банку України частину загальної суми валютних надходжень, одержаних клієнтами банку, що підлягають продажу відповідно до чинного законодавства, та в порядку, встановленому Національним банком України.

Вказаний продаж може здійснюватись через Міжбанквську валютну біржу або безпосередньо комерційними банками Національному банку України.

2. Уповноважені банки можуть продавати іноземну валюту через Міжбанквську валютну біржу або в період між торгами — безпосередньо клієнту чи іншому банку за власним курсом продавця (в порядку, встановленому розділом I):

а) резидентам — суб'єктам підприємницької діяльності (юридичним та фізичним особам):

— для забезпечення їх зобов'язань перед нерезидентами щодо оплати продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших майнових прав, за винятком оплати валютних цінностей;

— для забезпечення витрат на службові відрядження за кордон у межах норм, що встановлюються Національним банком України разом з Міністерством фінансів України;

— для забезпечення переказів за кордон пенсій, стипендій та аліментів у порядку, передбаченому Угодами по неторгових платежах з відповідними країнами, укладеними Мінфіном України;

— для сплати за межі України процентів за кредити;

б) фізичним особам — резидентам — для забезпечення сплати дорожніх витрат при здійсненні приватних поїздок за кордон у межах норм і в порядку, що встановлюються Національним банком України;

в) юридичним особам — нерезидентам — для репатріації прибутків від інвестування капіталу в Україну (при наявності документального підтвердження про розмір прибутків та дивідендів) або конвертації коштів, отриманих у результаті попереднього продажу іноземної валюти уповноваженому банку та зарахованих на рахунок типу "С";

г) фізичним особам — нерезидентам — для повернення невикористаної частини іноземної валюти, яка попередньо була продана уповноваженому банку (при наявності відповідної довідки уповноваженого банку).

3. Діяльність Міжбанквської валютної біржі регламентується чинним законодавством України, Статусом, ліцензією Національного банку України та Правилами здійснення операцій на Валютній біржі. Комісійні в іноземній валюті, отримані Валютною біржею, підлягають продажу в Офіційні валютні резерви Національного банку України в розмірі, встановленому чинним законодавством.

Комісійні в іноземній валюті при здійсненні комерційними банками операцій купівлі-продажу іноземної валюти в період між біржо-

вими торгами можуть бути одержані лише при наявності відповідного дозволу (ліцензії) Національного банку України.

Комісійні по операціях уповноважених банків, пов'язаних із формуванням Офіційного валютного резерву Національного банку України, не стягуються.

IV. Порядок обігу іноземної валюти на території України

1. Використання іноземної валюти як засобу платежу на території України дозволяється лише для здійснення платежів у підприємствах торгівлі, які мають ліцензію на здійснення торгівлі товарами з оплатою в іноземній валюті.

2. Ліцензія на здійснення торгівлі товарами з оплатою в іноземній валюті видається Національним банком України в порядку, встановленому окремим положенням.

3. Валютна виручка підприємств торгівлі підлягає використанню в порядку, передбаченому розділом II цих Правил.

4. Усі операції по банківських рахунках підприємств торгівлі та сфери побуту, а також розрахунки між резидентами на території України в іноземній валюті без ліцензії Національного банку України після 31 березня 1993 року припиняються.

V. Організація валютного контролю

1. Уповноважені банки згідно з вимогами ліцензій Національного банку України на право здійснення операцій з валютними цінностями виконують функції агентів валютного контролю щодо операцій своїх клієнтів.

2. У разі невиконання функцій агента валютного контролю щодо операцій клієнтів уповноважений банк позбавляється ліцензії Національного банку України на право здійснення операцій з валютними цінностями.

3. Обласні управління контролюють виконання уповноваженими банками функцій агента валютного контролю і при виявленні порушень вносять пропозиції Національному банку України про позбавлення ліцензії на право здійснення операцій з валютними цінностями.

4. Підприємства, банки, фізичні особи при порушенні валютного законодавства та вимог органів валютного контролю несуть відповідальність відповідно до статті 16 Декрету Кабінету Міністрів "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" та п. 5 Декрету Кабінету Міністрів України "Про порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті".

ПРО ПОРЯДОК ОБІГУ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

У зв'язку з виходом декретів Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю", "Про порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті" Національний банк України, починаючи з 15 березня 1993 року, встановлює такий порядок обігу іноземної валюти на території України.

1. Використання іноземної валюти як засобу платежу на території України дозволяється лише для проведення платежів на підприємствах торгівлі, які мають індивідуальну ліцензію Національного банку України на здійснення торгівлі товарами з оплатою в іноземній валюті.

2. Індивідуальна ліцензія на здійснення торгівлі товарами з оплатою в іноземній валюті надається Національним банком України суб'єктам господарської діяльності — резидентам України після розгляду їх документів за клопотанням обласного управління Національного банку України. Всі раніше надані Національним банком України дозволи підлягають перереєстрації до 30 квітня 1993 року.

Індивідуальна ліцензія надається Національним банком України в першу чергу суб'єктам господарської діяльності — резидентам, які здійснюватимуть роздрібну торгівлю в аеропортах, морських та залізничних вокзалах, що обслуговують міжнародні рейси, а також у готелях мережі "Інтурист", вільних економічних зонах, центрах міжнародного туризму.

3. За валюту можуть реалізуватися товари тільки іноземного виробництва, ввезені в Україну з дотриманням митних правил, оплата яких здійснена торговельною організацією в іноземній валюті в безготівковому порядку безпосередньо нерезиденту чи посереднику за укладеним контрактом з нерезидентом. Комісійна торгівля за валюту забороняється.

4. Організація встановлює ціни на товари, які реалізуються за іноземну валюту (як в іноземній валюті, так і за українські карбованці), згідно з чинним законодавством. Перерахунок вартості товару в українські карбованці здійснюється з дотриманням курсу, встановленого Національним банком України на момент продажу товару.

5. Для одержання індивідуальної ліцензії на роздрібну торгівлю за іноземну валюту слід подати в Головне валютно-економічне управління Національного банку України такі документи:

— клопотання обласного управління Національного банку України;

- заяву довільної форми із зазначенням місця торгівлі (адреси);
- нотаріально завірнену копію Статуту та свідоцтво про його реєстрацію;
- довідку уповноваженого банку про відкриття валютного рахунку і згоди на касове обслуговування чи інкасацію;
- довідку податкової інспекції про розміри валютних надходжень за 1992 рік і сплату податку до Державного валютного фонду України та фондів місцевих Рад, якщо здійснювалася торгівля та надавалися послуги з оплатою в іноземній валюті на підставі ст. 2 Указу Президента України від 19 березня 1992 року № 162 "Про заходи щодо стимулювання зовнішньоекономічної діяльності";
- копії контрактів або протоколів намірів з нерезидентами на купівлю товарів, які передбачається продавати за іноземну валюту.

6. Для здійснення перереєстрації наданих Національним банком України в 1991—1992 рр. ліцензій суб'єктам господарської діяльності слід подати в Головне валютно-економічне управління Національного банку України такі документи (після розгляду їх обласними управліннями):

- клопотання обласного управління Національного банку України;
- заяву на продовження терміну дії ліцензії (її номер і дата надання) із зазначенням місця торгівлі;
- довідку податкової інспекції про розміри валютних надходжень за 1992 рік і сплату податку до державного валютного фонду України та фондів місцевих Рад;
- підтвердження уповноваженого банку про наявність валютного рахунку і здійснення касового обслуговування чи проведення інкасації валютної виручки;
- копії контрактів або протоколів намірів з нерезидентами на купівлю імпортованих товарів, які передбачається продавати за іноземну валюту.

7. За перереєстрацію індивідуальної ліцензії на здійснення торгівлі товарами з оплатою в іноземній валюті підприємства та організації сплачують Національному банку України 1000 доларів США чи еквівалент в іншій вільно конвертованій валюті за курсом Національного банку України, а за одержання ліцензії — 1500 доларів США протягом 10 банківських днів після одержання ліцензії.

8. Валютна виручка підприємств торгівлі зараховується на поточні валютні рахунки, відкриті в комерційних банках, і підлягає використанню згідно з декретом Кабінету Міністрів України "Про тимчасовий порядок використання надходжень в іноземній валюті" за встановленим Національним банком України порядком.

9. Торгівля товарами та надання послуг з оплатою в іноземній валюті та інші розрахунки в іноземній валюті між резидентами на території України без індивідуальної ліцензії Національного банку України після 31 березня 1993 року припиняються.

Уповноважені банки повинні довести до відома підприємств і організацій зазначений порядок обігу іноземної валюти на території України, який встановлено з 15 березня 1993 року.

Порушення положень встановленого порядку тягне за собою цивільно-правову, адміністративну і кримінальну відповідальність відповідно до законодавства України, як це передбачено статтею 16 декрету Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю".

10. Уповноважені банки та обласні управління Національного банку України здійснюють контроль за дотриманням підприємствами та організаціями, яких вони обслуговують, порядку обігу іноземної валюти на території України.

11. Підприємства та організації, які одержали індивідуальну ліцензію Національного банку України, щомісяця подають звітність обласному управлінню Національного банку України у встановленій Національним банком України формі.

ДОВІДНИК ВІЛЬНО КОНВЕРТОВАНИХ ВАЛЮТ
Київ, "Мистецтво", 1994

Довідник містить основну інформацію про вільно конвертовані валюти, які перебувають в обігу в Україні. Видання ілюстроване кольоровими зображеннями зразків банкнот, їх детальним описом. Довідник розрахований на використання в організаціях та установах, що проводять валютні операції. Довідково подаються нормативні акти Національного банку України про порядок здійснення операцій з іноземною валютою на території України.

Упорядник *Ю. В. Єфіменко*
Художнє оформлення та редагування
Буркута Петра Миколайовича
Редактор *С. К. Горкавий*
Технічний редактор *Г. К. Юркова*
Коректор *С. І. Гайдук*
Оператори набору *Н. М. Кметь, Н. О. Кириленко*

Здано на виробництво 11.06.93.
Підписано до друку 29.11.93.
Формат 60 × 84 1/16. Папір крейдяний.
Гарнітура тип Таймс. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 4,65
Умовн. фарб.-відб. 19,26
Облік.-вид. арк. 5,29. Зам. 4-5008.

Видавництво "Мистецтво",
252034, Київ-34, вул. Золоторітська, 11

Віддруковано з фотоформ
видавництва "Мистецтво"

Друкарня видавництва «Зоря»,
320079, Дніпропетровськ,
вул. Журналістів, 7

Довідник вільно конвертованих валют. / Упорядн. Ю. В. Єфіменко. —
Д58 К.: Мистецтво, 1994. — 80 с.: іл.
ISBN 5-7715-0694-X

Довідник містить основну інформацію про вільно конвертовані валюти, які перебувають в обігу в Україні. Видання ілюстроване кольоровими зображеннями зразків банкнот, їх детальним описом. Довідник розрахований на використання в організаціях та установах, що проводять валютні операції. Довідково подаються нормативні акти Національного банку України про порядок здійснення операцій з іноземною валютою на території України.

Д 0605010204 — 003
207 — 94 Без огол.

ББК 65.5я2